

In het buitenland, maar dat geldt eigenlijk ook wel voor Nederland, is men het nog niet gewend dat wij als producent ook voor het ontwerp en de uitvoering zorgen.

VASTE PLANTEN ZIJN WEER TERUG IN OPENBAAR GROEN

In het kader van de bezuinigingen bij de gemeenten was de aanplant van vaste planten in het openbaar groen jarenlang not done. Wel mooi maar veel te veel onderhoud, was de algemene mening. Wel vervelend als je vasteplantenkweker bent en heilig gelooft in de mogelijkheden van je product, zoals Bert Griffioen van Griffioen Wassenaar BV. ‘We zagen het als onze missie om de vaste planten weer terug te brengen in het openbaar groen en dat is ons gelukt’, zegt Griffioen.

In het kader van de bezuinigingen bij de gemeenten was de aanplant van vaste planten in het openbaar groen jarenlang not done. Wel mooi maar veel te veel onderhoud, was de algemene mening. Wel vervelend als je vasteplantenkweker bent en heilig gelooft in de mogelijkheden van je product, zoals Bert Griffioen van Griffioen Wassenaar BV. ‘We zagen het als onze missie om de vaste planten weer terug te brengen in het openbaar groen en dat is ons gelukt’, zegt Griffioen.

Een grondige analyse van het probleem bracht twee belangrijke zaken naar voren: de keuze van het juiste sortiment en het veelal ontbreken van een goede grondslag. Griffioen: ‘Wij zijn gaan redeneren

vanuit de kwekerij en vanuit de kosten van het beheer. Voor ons als kwekers is de grond de basis van de productie; bij de aanleg was of eigenlijk is, het te vaak een sluitpost waarop bezuinigd kan worden. Als de basis niet goed is, krijg je na verloop van jaren sowieso problemen. Maar wat is een paar euro per meter méér investeren ten opzichte van alle jaren levensduur? Bovendien moet je kiezen voor plantvariëteiten die bestand zijn tegen de omstandigheden in de openbare ruimte en die zijn nu eenmaal anders dan in je eigen tuin. Strooizout, extreme hitte, droogte, doorlopen, het zijn andere voorwaarden. Na de jaren van experimenteren, waarin natuurlijk dingen fout gegaan zijn, hebben wij toen

gekozen voor het ontwikkelen van ons concept Green to Colour (zie kader, red.). De gemeenten waren in het begin aarzelend om dat concept toe te passen. Ze moesten echt worden overtuigd van de mogelijkheden en dat kon alleen door achter je concept te gaan staan en het in de praktijk te gaan uitzetten. We boden een maatwerkoplossing van ontwerp, sortiment, grondbewerking en een maaien bemestingsplan. Een heel belangrijk punt is de garantie op het welslagen. Niet voor één groeiseizoen, maar over een lange periode. Dat werkt dus anders dan inschrijven, werk maken, opleveren en op naar de volgende opdracht. Belangrijk was om de gemeenten, maar ook andere grootgroenbeheerders, te laten zien dat ze aanzienlijk kunnen besparen op de onderhoudskosten van het openbaar groen. Bij omvormingen van groengebieden geeft een gebruik van vaste planten grote kwaliteitsverbetering. Bovendien dragen vaste planten sterk bij aan de biodiversiteit. Dus lagere kosten, hoge kwaliteit en meer biodiversiteit, dat zijn steekhoudende argumenten die aanslaan. We verkopen rendement in plaats van planten.'

Spagaat

Als kweker zit Griffioen echter in een spagaat, want werken met vaste planten vraagt wel een duidelijke handleiding. Wordt deze niet nageleefd dan is de kans dat de beplanting het op termijn niet redt, te groot. De aanplant en het onderhoud wordt bij gemeenten deels uitgevoerd door de eigen openbaargroendienst, maar er wordt natuurlijk ook

met aannemers gewerkt. Voor veel aannemers is Griffioen Wassenaar zowel opdrachtgever als klant.

Griffioen: 'Wij werken zelf met aannemers die het concept kennen en de resultaten zien. Waar anderen het werk uitvoeren, krijgen de aannemers een tekening, de planten en duidelijke instructies. Vaak worden wij dan gevraagd het werk te controleren. En dan merk je ook dat niet alle uitvoerders hetzelfde zijn en te vaak niet doen wat ze zouden moeten doen, namelijk het bestek en de instructie volgen en dat is jammer want ik blijf het herhalen: het luistert nauw.' Griffioen stelt in

dit verband ook dat je in de concurrentieslag met andere leveranciers geen concessies moet doen aan de kwaliteit en moet zorgen voor een goede grondvoorbereiding. Als je concessies doet, krijgen vaste planten de schuld van een mislukking en dat is dan helemaal ten onrechte.

Kennis

Een gevolg van de al jaren durende bezuinigingen bij de gemeenten was (en is) dat er veel vakkennis op plantgebied, maar ook op het gebied van aanleg en onderhoud, is weggelekt en dat de eigen plantsoendienst steeds minder bestaat. Bovendien »

wordt dat nog versterkt door het deels verdwijnen of teruglopen van middelbare opleidingen in het groen. Dat is fijn voor de aannemers, die dit gat moeten opvullen. Minder fijn is het als dit moet gebeuren op basis van aanbesteding en de goedkoopste inschrijver de opdracht krijgt. ‘Met name bij het grondwerk leidt dat tot goedkoop is duurkoop’, zegt Griffioen. ‘Maar,’ vult hij aan, ‘we constateren wel dat hierin nu een kentering begint te komen. Men beseft steeds meer dat die goede grondvoorbereiding absoluut nodig is. Als je dat aan de hand van voorbeelden kunt aantonen is dat een enorm pluspunt. Ons voordeel is de eigen kwekerij; wij kopen vrijwel niets in. Wij kennen de sortimenten door en door en weten niet alleen hoe een plant groeit en bloeit, maar ook hoe deze zich ondergronds gedraagt. Dat is van groot belang voor langjarig succesvolle beplantingen.’ Daarnaast kan Griffioen, voorzichtig, steeds nieuwe soorten toevoegen om de ontwerpen interessant te houden. Hij zegt: ‘Ik zie steeds meer vaste planten gebruikt worden, maar ook steeds meer van hetzelfde. Als voorloper introduceren we steeds nieuwe, uitgeteste soorten; het mag geen koekoek éénzang worden.’

De eerste

De eerste gemeenten die het GreentoColour-concept omarmden – en dat was in de jaren 2005, 2006 – waren Culemborg, Den Haag en Leiden en inmiddels zijn er vele andere gevolgd. Ook in het buitenland is het concept aangeslagen, vertelt Griffioen. ‘In België, Duitsland en Frankrijk liggen er projecten en we zijn ook in Denemarken bezig. In het buitenland, maar dat geldt eigenlijk ook wel voor Nederland, is men het nog niet gewend dat wij als producent ook voor het ontwerp en de uitvoering zorgen. Dat vindt men best bijzonder.’

Tuin- en landschapsarchitecte Michelle de Roo is, naast Frank

Groeneweg, bij Griffioen verantwoordelijk voor het ontwerp. Iedere opdrachtgever heeft namelijk zijn eigen wensen en daar wordt een apart ontwerp voor gemaakt. In haar overleg met de opdrachtgevers merkt ze dat biodiversiteit steeds belangrijker wordt. ‘Uiteraard houden we daar in onze ontwerpen sterk rekening mee. Er is veel vraag naar planten die bijen en vlinders aantrekken. Het is fijn dat nu steeds vaker ook bewoners bij de invulling van het groen worden betrokken of zelf met initiatieven komen, zoals het verzoek om geveltuintjes en het inwisselen van tegels voor groen om wateroverlast tegen te gaan. Het is dus zeker niet meer alleen de gemeente die aangeeft wat ze wil. Ik merk dat er vooral veel behoefte aan kleur is. We laten ze dan voorbeelden zien wat er zou kunnen en als we niet rechtstreeks met bewoners praten, dan gaan we in overleg met het projectteam. We geven dan aan hoe kleur met behulp van vaste planten het beste toegepast kan worden en ook in overeenstemming is met het gewenste onderhoudsniveau.’

«

Het GreentoColour®-concept

Het concept is gericht op gemeenten en andere grootgroeneigenaren en -beheerders. Uitvoering vindt plaats door de openbaargroendienst van Griffioen Wassenaar of door partners in het openbaar groen en de resultaten van uitgevoerde vasteplantenprojecten onder dit concept worden gegarandeerd.

Het concept betreft een maatwerkoplossing van ontwerp, sortiment, grondbewerking, potmaat P11 kwaliteit planten (acht per vierkante meter) en een maai- en bemestingsplan. Dit leidt tot een attractieve beplanting met een hoogwaardige uitstraling.

Omdat gedacht wordt vanuit de kosten van beheer wordt daarom gewerkt met herkenbare soorten. Zeer snelle dichtgroei van vaste planten zorgt voor aanzienlijk minder onkruidgroei ten opzichte van heesterbeplanting. De beplanting is na de eerste zomer al vrijwel volledig bedekt.

Voor meer informatie: www.greentocolour.com